

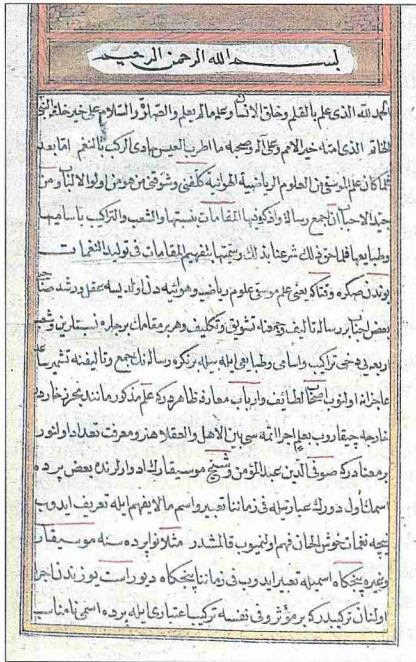
HIZIR AĞA

XVIII. yüzyılda yaşamış
Türk bestekârı
ve mûsiki nazariyatçısı.

Halep'te doğdu. Şam asıllı bir aileye mensuptur. Genç yaşta İstanbul'a gelen ve saraya alınan Hızır Ağa I. Mahmud (1730-1754) ve III. Osman (1754-1757) devirlerini idrak etti. Keman çalmadaki ustalığı sebebiyle Kemânî Hızır Ağa diye tanındı. En meşhur olduğu dönem muşâhibi olduğu I. Mahmud zamanıdır. İsmail Hakkı Uzunçarşılı'nın onu Vardakosta Ahmed Ağa, Abdülhalim Ağa, Tanbûrî İsak gibi III. Selim'in ilk dönemlerinde yetiştirmiş mûsikişinaslar arasında zikretmesi yanlıştır.

O devirde günümüzdeki rebaba ben-zeyen kemanda ve tanburda iyi bir icracı olarak tanınan Hızır Ağa, ayrıca bestekâr-lığı ve mûsiki nazariyatı üzerindeki çalış-maları ile bu alandaki gücünü de ortaya koymuştur. Bestelediği saz eserleri ara-sında özellikle mehterhâne peşrevleri meşhurdur. Bunlardan zirgüleli hicaz ve segâh karabatak peşrevleriyle bayatî sa-at peşrevi günümüze kadar gelmiştir. Yıl-maz Öztuna, Hızır Ağa'nın on beş peşrev ve saz semâisiyle bir şarkısının zamanı-mıza ulaştığını kaydeder (BTMA, I, 342).

Hızır Ağa'nın *Tefhîmü'l-makâmât* adlı eserinin ilk sayfa-sı (TSMK, Hazine, nr. 1793)

Müsebbâ' adlı yedi vuruşlu ve yirmi al-tı zamanlı bir usulle vech-i arazbâr makamının da mürettibi olan Hızır Ağa, ayrıca "Hızır Ağa edvârı" adıyla tanınan bir nazariyat kitabı kaleme almıştır. Klasik bir edvâr kitabı düzeninde olan eserin asıl adı *Tefhîmü'l-makâmât fi tevliidi'n-nagamât*'tır. İki bölümden meydana gelen eserin birinci bölümünde perdeler, makamlar ve usullere dair bilgiler yer alır. İkinci bölümde ise on dokuz mûsiki aletin resimlerine yer verilmiştir. Burada ayrıca her enstrümanla ilgili olarak ya kısa bilgiler verilmiş veya enstrümanın adının geçtiği bir beyit yazılmıştır. I. Mahmud adına yazılan *Tefhîmü'l-makâmât*'ın İstanbul kütüphanelerinde üç yazma nüshası mevcuttur (Süleymaniye Ktp., Hafid Efendi, nr. 291; TSMK, Hazine, nr. 1793; İstanbul Belediyesi Atatürk Kitaplığı, Mualim Cevdet, nr. 177/4). İkinci bölümün sadece Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'ndeki nüshada yer alması ve birinci bölümden farklı bir hatla yazılmış olması dikkat çekmektedir. Eserin birinci bölümü üzerinde Süleymaniye Kütüphanesi ve Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'ndeki nüshalara dayanarak bir mezuniyet çalışması yapılmıştır (bk. bibl.). Kitabın yazılış tarihi hakkında kesin bilgi bulunmamaktadır. Ancak ikinci bölümde Sadrazam Yirmisekizçelebizâde Mehmed Said Paşa'dan (ö. 1761) "merhum" diye söz edilmesi göz önüne alınarak eserin 1761'den sonra yazılmış olduğu söylenebilir.

Hızır Ağa birçok talebe yetiştirmiştir. Bunlar arasında oğlu Küçük Ârif Mehmed Ağa, Vardakosta Ahmed Ağa ve Ahmed Kâmil Efendi özellikle zikredilmesi gereken önemli mûsikişinaslardır.

BİBLİYOGRAFYA :

Hızır Ağa, *Tefhîmü'l-makâmât fi tevliidi'n-nagamât* (haz. Yavuz Daloğlu, lisans bitirme çalışması, 1985, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü); Abdülbâkî Nâsir Dede, *Tedkik u Tahkik*, Süleymaniye Ktp., Nâfiz Paşa Bl., nr. 1242/I, vr. 23*; Atâ Bey, *Târih*, III, 23-24; Şânizâde, *Târih*, III, 154; Cevdet, *Târih*, XI, 56; Ezgi, *Türk Musikisi*, I, 72-74; III, 35-37; IV, 108-110; Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, IV/2, s. 565-566; Haydar Sanal, *Mehter Musikisi*, İstanbul 1964, s. 257-258, 263-273; E. Popescu-Judetz, *Dimitrie Cantemir Cartea Stiintei Muzicii*, Bucuresti 1973, s. 140-141; a.m.f., *Türk Musikî Kültürünün Anlamları* (trc. Bülent Aksoy), İstanbul 1996, s. 86-87; İsmail Kayabalı – Cemender Arslanoğlu, "Mehter Musikisi", *TK*, sy. 131 (1973), s. 359; Muhammed Takî Dânişpejûh, "Mûsikînâme'hâ -3-", *Hüner u Merdum*, sy. 146-147, Tahrân 1353 hş./1974, s. 80; Öztuna, *BTMA*, I, 342.

NURİ ÖZCAN

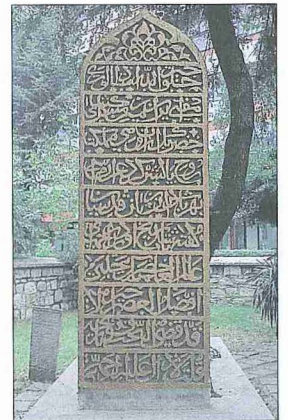
HIZIR BEY

(ö. 863/1459)

Osmanlı âlimi,
İstanbul'un ilk kadısı.

Eskişehir'e bağlı Sivrihisar kazasında doğdu. Doğum tarihi bazı kaynaklarda 810 (1407) olarak verilir. Babası Sivrihisar kadısı olan Celâleddin Efendi'dir. Annesinin Nasreddin Hoca'nın kızı olduğuna dair bilgiler şüphelidir. İlk öğrenimini babasından gördü; ardından Bursa'da Molla Yegân olarak şöhret bulan Ahmed b. Armağan'ın yanında tahsiline devam etti. Bu arada hocasının kızı ile evlendi. Öğrenim hayatını tamamladıktan sonra Sivrihisar'daki bir medresede müderris olarak göreve başladı. Taşköprüzâde onun 837'de (1433) burada kadı olarak bulunduğunu belirtir (*eş-Şekâ'ik*, s. 91).

Hızır Bey asıl şöhretini II. Mehmed'le tanıştıktan sonra kazandı. *eş-Şekâ'ik-ku'n-nu'mânîyye*'de geçen ve diğer kaynaklarda da tekrarlanan rivayete göre Hızır Bey, Edirne'de II. Mehmed'in huzurunda yapılan ilmî toplantılardan birinde Mısır veya Suriye'den gelen bir Arap âlimiyle giriştiği tartışmada üstünlük sağlayınca padişahın dikkatini çekmiş, bir Osmanlı âliminin bu başarısı karşısında memnun olan padişah sırtından kürkünü çıkarıp kendisine giydirmiş ve onu Bursa'daki Çelebi Mehmed (Sultâniye) Medresesi'ne 50 akçe ile müderris tayin etmiştir (a.g.e., s. 91-92). Ancak bunun ne zaman olduğu bilinmemektedir. Taşköprüzâde'nin, bu tayinin ardından onun İnegöl kadılığına getirilme tarihini 848 (1444) olarak vermesi söz konusu olayın, II. Mehmed'in henüz on iki yaşında iken tahta çıktığı ilk saltanatı sırasında (1444-1446) cereyan ettiğini düşündürmektedir. Mec-

Hızır Bey'in
mezar taşı -
Zeyrek /
İstanbul

dî ise bu hadisenin II. Mehmed'in saltanatının ilk yıllarında vuku bulduğunu kaydetmekle yetinir (*Şekâik Tercümesi*, s. 111). Hızır Bey, Bursa'da iken Hocazâde Muslihuddin ve Hayâlî Ahmed Efendi gibi iki talebesinin de yardımıyla her biri ileride adını duyuracak olan birçok öğrenci yetiştirdi. Muslihuddin Kastalânî (Kestelî), Alâeddin Arabî, Hocazâde, Hatibzâde ve Muarrifzâde bunlardan bazılarıdır. Daha sonra Edirne'deki Üç Şerefeli Cami Medresesi'nde ders veren Hızır Bey (855/1451) Yanbolu kadılığı da yaptı. Fâtih Sultan Mehmed, İstanbul'un fethinden hemen sonra Hızır Bey'i yeni başşehir kadı olarak tayin etti. Böylece Hızır Bey şehrin çeşitli meseleleriyle ilgilenmeye başladı; adliye, belediye, emniyet ve imar hizmetlerinde önemli düzenlemelerde bulundu. Ancak bu görevde iken genç sayılabilecek bir yaşta vefat etti (Rebîülevvel 863/Ocak 1459). Mezarının Zeyrek'te olduğu belirtilir. Mecdî, kabrinin Şeyh Vefâ'ya yakınında divan şairi Necâtî Bey'in yattığı tekkenin hazîresinde bulunduğunu kaydeder (*a.g.e.*, s. 113). İstanbul'un Kadıköy ilçesine bu ad, buranın Fâtih Sultan Mehmed tarafından Hızır Bey'e arpalık olarak tahsis edilmesi dolayısıyla verilmiştir. İstanbul Unkapanı'nda onun adını taşıyan bir mahalle ve bir mescidin olduğu bilinmektedir.

Hızır Bey'in üç oğlu ve iki kızı olmuştur. Oğulları Yâkub Paşa, Müftü Ahmed Paşa ve *Tazarru'nâme* sahibi Sinan Paşa dönemlerinin ünlü ilim adamlarındandı. Kızları Hacı Kadın ve Fahrünnisâ Hatun ise yardım severlikleriyle tanınmışlardı.

Hızır Bey, Arap ülkelerine gitmeden Arapça'yı öğrenen Osmanlı âlimlerinden ve aynı zamanda Fahreddin er-Râzî'nin kelâm ekolünü devam ettirenlerden biridir. Kaynaklarda onun ilmî şahsiyeti "ikinci İbn Sînâ", "ilim dağarcığı" ve "ilimin âlemi" (başlı başına bir ilim dünyası) lakapları ile ifade edilmiştir (Taşköprizâde, s. 92; Kınalızâde, I, 341). Taassuptan uzak, açık fikirli, ince ruhlu olduğu ve latifeden hoşlandığı belirtilen Hızır Bey yüksek bir şiir kabiliyetine sahipti. Az fakat öz eserler vermiştir. Eserlerinin azlığında, idarecilik görevleri yanında genç sayılabilecek bir yaşta ölmesinin de etkisi vardır. Hızır Bey'in ilmî ekolünü devam ettiren ünlü öğrencileri arasında Hayâlî, Hocazâde Muslihuddin ve Kestelî sayılabilir.

Eserleri. 1. *el-Ğaşıdetü'n-nûniyye**. Hızır Bey'in eserleri içinde en meşhur ola-

nıdır. 105 beyitten meydana gelen kasidede kelâm meseleleri önemlerine göre bir veya birkaç mısra da ele alınmış ve Mâtürîdî ekolü çerçevesinde işlenmiştir. Eser pek çok kimse tarafından tercüme ve şerhedilmiştir. Örnek olarak İsmâil Müfid Efendi (İÜ Ktp., TY, nr. 354) ve İmamzâde Mehmed Esad Efendi'nin (İÜ Ktp., nr. 1291, 9776) manzum Türkçe tercümeleleriyle Hayâlî Ahmed Efendi (İstanbul 1317) ve Manastırlı İsmâil Hakkı Efendi'nin (İstanbul 1312) şerhleri zikredilebilir. 2. *‘Ucâletü leyale ev leyleteyn*. Kaynaklarda verilen bilgiye göre, Fâtih Hızır Bey'in kendisine sunduğu bu kasideyi görüşünü almak üzere Molla Gürânî'ye göndermiş, Gürânî, lâzım olan "zâde" fiilinin kasidede müteaddî olarak kullanıldığını sultana bildirmiş, sultan da durumu Hızır Bey'den sormuştur. Hızır Bey bu itiraza, "zâde" fiilinin Kur'an'da müteaddî kullanıldığını gösteren, aynı zamanda hasetçilik ve ikiyüzlülüğe dair iğneleyici ifade taşıyan bir âyetle (el-Bakara 2/10) karşılık vermiştir (Taşköprizâde, s. 94). *Ucâle*'nin ayrı bir kaside mi, yoksa *el-Ğaşıdetü'n-nûniyye*'nin ithafnâmesi mi olduğu tartışmalıdır. Eseri müstakil bir kaside kabul edenlerin yanında (*a.g.e.*, s. 93; *Keşfü'z-zunûn*, II, 1348-1349), çok kısa olması ve *el-Ğaşıdetü'n-nûniyye* ile aynı kafiye taşıması sebebiyle adı geçen kasidenin bir ithafnâmesi olduğunu, daha sonra ithafnâmenin unutulup sadece kaside metninin devam ettirildiğini ileri sürenler de vardır (Ünver, s. 33). Hızır Bey, kasidenin sonunda bu eseri bir iki gecede yazdığını kaydetmektedir. Ancak hemen hemen bütün kelâm meselelerini ele alan *el-Ğaşıdetü'n-nûniyye*'nin bir iki gecede yazılması mümkün değildir. Ayrıca kasidenin vezni "müstef'ilün fâilün müstef'ilün fâilün" şeklinde iken *‘Ucâle*'nin mevcut beyitlerinin vezni "mefâilün mefâilün feûlün" şeklindedir. 3. *Tefsîr-i Yâsin-i Şerîf*. Yâsin sûresinin Türkçe tefsirinden ibaret olan eserde âyet ve hadis metinleri yazıldıktan sonra gerekli açıklamalar Türkçe olarak yapılmaktadır. Eserde rivayet ve dirayet metotları birleştirilmekte, Mevlânâ'nın *Megnevî*'siyle benzeri tasavvufî eserlerden de beyitler nakledilmektedir. Süleymaniye (İbrâhim Efendi, nr. 140) ve Millet (Ali Emîrî Efendi, nr. 58, 59) kütüphanelerinde yazma nüshaları bulunan eserin İbrâhim Efendi nüshası-

nı Ayşe Hümeysra Aslantürk neşretmiştir (*Yâsin-i Şerîf Tefsiri*, İstanbul 1997). 4. *Terceme-i Külliyyât-ı Hoca Ubeydullah*. Nakşî şeyhlerinden Hoca Ubeydullah'ın vaazlarını ve tasavvufî nasihatlerini ihtiva eden risâlelerinin Türkçe tercümesidir (Süleymaniye Ktp., Bağdatlı Vehbi Efendi, nr. 2047/3, vr. 148^a-221^a). 5. *Terceme-i Meâtîli‘u'l-envâr*. Kadı Sirâceddin el-Urmevî'ye ait *Meâtîli‘u'l-envâr* adlı mantık kitabının bazı ilâvelerle birlikte Farsça'ya yapılan tercümesidir. Fâtih'in isteği üzerine gerçekleştirilen tercümenin bir nüshası Süleymaniye Kütüphanesi'nde bulunmaktadır (Ayasofya, nr. 2488). 6. *Tuħfe-i Sultân Murâd Han*. Fâtih Sultan Mehmed'in babası II. Murad'a ithaf edilen Farsça bir risâledir (Beyazıt Devlet Ktp., nr. 5577, vr. 41^b-44^a). Eserde, Hz. Âdem'in kendi ömründen kırk seneyi Hz. Dâvûd'a verdiği ve Resûl-i Ekrem'in Medine'de öğle vaktinin farzını dört rek'at olarak kıldıktan sonra Zülhuleyfe'de ikindinin farzını iki rek'at kıldığına dair rivayetlerle ilgili olarak akla gelebilecek sorulara cevap yanında Hz. Süleyman'ın Dâvûd'dan tevarüs ettiği bildirilen şeyler (en-Neml 27/16) hakkında Zemahşerî'nin görüşlerine de yer verilmiştir.

Hızır Bey'in, kaynaklarda üzerinde önemle durulan ve bazılarında bir "Kasîde-i Tâiyye" olduğu ileri sürülen bir müstezad da bulunmaktadır. Yedi beyitten meydana gelen müstezad, Hızır Bey'in hassasiyetinin ve ince ruhunun ürünü olarak kabul edilir. Süleymaniye Kütüphanesi'nde iki nüshası bulunan (Fâtih, nr. 5427, vr. 211^b; Lâleli, nr. 3707/7) kasidenin metnine Taşköprizâde *eş-Şekâ'ik*'te yer vermiştir (s. 93). Kaynaklarda ayrıca *Hâşîye ‘alâ Şerhi Tecridi'l-‘akâ'id* adlı bir eser Hızır Bey'e nisbet edilmekte (*Hediyyetü'l-‘arifin*, I, 346), Atûfî Hayreddin Hızır'a izâfe edilen *Şerhu İlsâgüci fi'l-mantık* adlı eserin de ona ait olabileceği ileri sürülmektedir (*a.g.e.*, I, 346).

Türkçe, Arapça ve Farsça şiirler yazar Hızır Bey'den önce tarih düşürme daha çok bir lafız, terkip veya sadece ebced harflerinin zikriyle yapılırken o bunu şiirin son mısraında uygulayarak yeni bir şiir başlatmıştır. İstanbul'un fethi için düşürdüğü tarih bunun örneklerinden biridir: "Feth-i İstanbul'a nusret bulmadılar evvelün / Feth edip Sultan Muhammed kıldı târîh "âhîrûn" (857). Kınalızâde Hasan Çelebi onun Türkçe şiirlerine örnek olarak bir gazeline yer vermiştir (*Tezkire*, I, 342).

BİBLİYOGRAFYA :

Hızır Bey, *el-Kaşıdetü'n-nüniyye* (Şerhu'l-Kaşıdetü'n-nüniyye içinde), [baskı yeri yok] 1297 (el-Matbaatü'l-Vehbiyye), s. 22, 30, 38, 54, 74; Taşköprizâde, *eş-Şekâ'ik*, s. 91-94; Mecdî, *Şekâik Tercümesi*, s. 111-114; Hoca Sâdeddin, *Tâcüt-tevârih*, II, 449-452; Kınalızâde, *Tezkire*, I, 340-343; *Keşfü'z-zunûn*, II, 1348-1349; *Sicill-i Osmânî*, II, 277; Celal Es'ad, *Kadıköy Hakkında Tedkikat-ı Belediye*, İstanbul 1329, s. 14-15; *Hediyetü'l-ârifîn*, I, 346; Osmanlı Müellifleri, I, 290-291; A. Süheyl Ünver, *Kadıköyüne Ünvanı Verilen Hızır Bey Çelebi, Hayatı ve Eserleri*, İstanbul 1944; Fr. Babinger, *Mahomet II, le conquérant et son temps*, Paris 1954, tür.yer.; a.mlf., "Hızır Bey", *İA*, V/1, s. 471; Uzunçarşılı, *İlmiye Teşkilâtı*, s. 76, 176, 229; Rakım Ziyaoğlu, *İstanbul'un İlk Belediye Başkanı Hızır Bey Çelebi*, İstanbul 1976; M. Said Yazıcıoğlu, *Hızır Bey*, Ankara 1987; a.mlf., "Hızır Bey ve Kasıde-i Nüniyyesi", *AÜİFD*, XXVI (1983), s. 549-588; İsmail Yakıt, *Türk-İslâm Kültüründe Ebed Hesabı ve Tarih Düşürme*, İstanbul 1992, s. 129-130; Mustafa Armağan, *Şehir Asla Unutmaz*, İstanbul 1997, s. 141-152; Şerafeddin Gölçük, "Fatih Sultan Mehmed'in İstanbul'a Tayin Ettiği İlk Kadı Kelâm Alimi Hızır Bey 1407-1458 (810-863 H.)", *Millî Kültür*, sy. 12, Ankara 1981, s. 8-12; Mustafa Çuhadar, "Hızır Bey ve Kaside-i Nüniyyesi", *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, sy. 1, Kayseri 1987, s. 217-230; J. R. Walsh, "Khidr Beg", *EP* (İng.), V, 4-5; Necdet Sakaoğlu, "Hızır Bey Çelebi", *DBİst.A*, IV, 69-70.

MUSTAFA SAİD YAZICIOĞLU

HIZIR BEY CAMİİ

Manisa Soma'da
XVIII. yüzyıl sonlarında
yapılmış cami.

İlçenin eski bir yerleşim mevkii olan Cuma mahallesinde bulunmaktadır. Kitâbesine göre 1206 (1791-92) yılında Çapanoğlu Süleyman Bey tarafından yaptırılmıştır. Fakat kısa bir müddet sonra Emîr Hızır Bey caminin içini bütünüyle yenilemiştir.

Hızır Bey Camii'nin mihrap duvarı ile minberi

Kareye yakın bir plana sahip olan caminin dış duvarları kâgîr olmakla beraber iç aksamı ahşaptandır. Son cemaat yeri, ince ağaç direklere oturan barok profilli kemerlere sahip olup üzeri ahşap örtülü ve dışa taşkın saçaklı olarak düzenlenmiştir. Sütun araları son yıllarda camekânlarla kapatılmış olan son cemaat yerinin ahşap kaplamalı tavanında biri ortada, ikisi yanlarda olmak üzere Osmanlı sanatının son döneminde çok yaygın olan şemseler yapılmış, tavanın geri kalan yüzeyleri çitalarla karelere bölünmüştür.

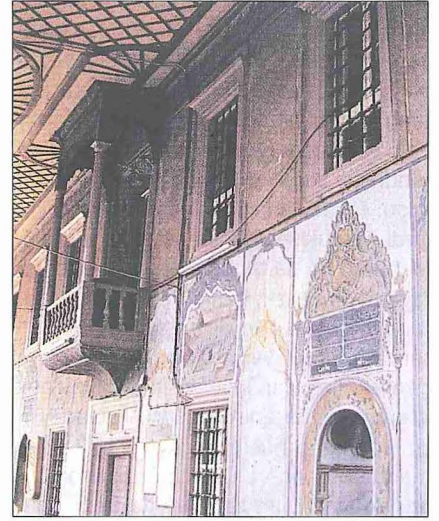
Ana mekâna geçişi sağlayan kapı fazla bezemeli değildir. Bunun üstünde aynı dönemin konak, yalı ve evlerindeki benzeren çıkma halinde bir mükebbire yer alır. Bu duvarda sağlı sollu birer mihrap bulunur. Üzerlerine altışar kartuş içine işlenmiş birer kitâbe yerleştirilen mihrapların içleri ve kitâbelerin üstlerindeki tepelikleri çok zengin kalem işi nakışlarla süslenmiştir. Cümle kapısının iki yanındaki pencerelerin alınlıklarında ise Mekke ve Medine'yi tasvir eden fresko tekniğinde resimler yapılmıştır. Son cemaat yeri mihraplarının içleri gibi tepelikleri de cami resimleriyle bezenmiştir. Bu duvarın yukarı kısmında bir dizi halinde mükebbirenin iki tarafında altı pencere sıralanmaktadır.

Ana mekân, ahşap bir çatı içine gizlenmiş bir kubbe ile örtülmüştür. Kubbenin sekizgen biçimindeki iç yüzeyi de ortadaki bir göbek dışında sekiz bölüme ayrılarak bunların içleri ve etrafları çiçeklerle bezenmiş, barok çerçeveleli madalyonlarla süslenmiştir.

Cami harimi, mekânı üç taraftan saran ve ahşap sütunlara dayanan barok profilli kemerlere sahip üstünde bir galeri bulunan mahfillerle çevrilmiştir. Çıtalı tavanı olan ve duvarların üst kısımları nakışlarla süslü bulunan bu üst kat mahfilin üzerinde bir çıkıntı halinde yer alan balkonun (veya galeri) alt yüzeyinde çepeçevre manzara resimleri sıralanır.

Yapının içinde kapı üstlerinde, mahfil üzerindeki balkonun eteğinde ve mihrapta barok kompozisyonların yanı sıra manzara resimleri bulunmaktadır. Ayrıca sekiz ağaç direk üzerine oturan yuvarlak kemerli ve geniş saçaklı şadırvan da barok üslûpta renkli kalem işleriyle bezenmiştir.

Hızır Bey Camii, iç yüzeylerini kaplayan çok zengin kalem işi nakışları bakımından Rumeli'de birçok örneği bulunan Osmanlı dönemi eserlerinin Anadolu'da pek rastlanmayan bir benzeridir. Bu süslemenin bütünüyle eski Türk motiflerine ya-

Hızır Bey Camii'nin son cemaat yeri duvarından bir görünüş

bancı Batı'nın barok üslûplu motifleriyle yapılmış olması, bu sanat akımının Batı Anadolu'da XIX. yüzyıl başlarında iyice hâkim olduğunu gösterir.

BİBLİYOGRAFYA :

Rüçhan Arık, *Batılılaşma Dönemi Anadolu Tasvir Sanatı*, Ankara 1988, s. 32-39; Ersal Yavi - Neclâ Yazıcıoğlu Yavi, *Manisa*, İzmir 1995, s. 196-199; Ersal Yavi, "Klasik Osmanlı Camii Süslemesine Karşı Reform Örneği: Soma Hızır Paşa Camii", *Antik-Dekor*, sy. 32, İstanbul 1995, s. 127-130.

SEMAVİ EYİCE

HIZIR GÜNLERİ

Halk arasında yazın başlangıcı sayılan
6 Mayıs (hidrellez) günü başlayıp
8 Kasım'a kadar devam eden
dönem için kullanılan bir tabir
(bk. TAKVİM).

HIZIR HAN

(خضر خان)

el-Melikü'l-Kerîm Seyyid Hızır Hân
b. Melik Süleymân el-Alevî
(ö. 824/1421)

Delhi'de hüküm süren
Seyyidler hânedanının kurucusu
ve ilk hükümdarı
(1414-1421).

Hızır Peygamber'in soyundan gelen bir aileye mensuptur; babası Melik Süleyman Tuğluklular'ın Mülтан çağırdarı idi. Çocukluğu bu şehirde geçmiş, babasının